

Til de politiske partier på Christiansborg

Kopi til nordjyske folketingsmedlemmer

Business
Region North
Denmark

Nordjylland, 21. juni 2019

Nordjysk bidrag til løsning af klima-, natur- og miljøudfordringer via storskalaprojekter for multifunktionel jordfordeling.

Kære beslutningstagere

Klima-, natur- og miljøudfordringerne er rykket øverst på agendaen. Behovet for at tænke strategisk, langsigtet og samtidig sætte konkret handling bag har aldrig været større. På vegne af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland, i regi af samarbejdet Business Region North Denmark, vil vi gerne stille os til rådighed med storskalaprojekter der for alvor – og nu og her – kan levere et markant bidrag til løsning af klima-, natur- og miljøudfordringerne.

Udfordringer vedrørende klima, biodiversitet og vandmiljø er presserende og kræver hurtig igangsætning af store, strukturelle forandringer. Dertil kommer, at fremtiden kalder på en flersidig anvendelse af vores arealer i det åbne land. En rapport udarbejdet af Teknologirådet og Aalborg Universitet, vedrørende prioritering af Danmarks areal i fremtiden, viser, at alle de vedtagne planer og mål for anvendelsen af Danmarks areal kræver 140 % af det danske landareal, hvis fremtidige samfundsefterspurgte behov og interesser skal tilgodeses. Der findes ingen hurtige løsninger på disse udfordringer, men der findes et velkendt jordfordelingsredskab, som kan tages i brug med det samme, og som, med en multifunktionel tilgang, kan skabe varige løsninger for både klima, biodiversitet og natur – og tilmed skabe mulighed for at nytænke anvendelsen af vores åbne landarealer til gavn for borgere og turister. Dette redskab hedder Multifunktionel jordfordeling. Multifunktionel jordfordeling kan fremtidssikre vores landskaber gennem bedre og mere intelligent landbrugsproduktion, der gennem både velkendte og nye driftsformer tilpasses landskabets præmisser – det er en enkel, effektiv og samfundsøkonomisk måde at imødekomme klima-, natur- og miljøudfordringer på. Den danske høj kvalitets landbrugsproduktion skal bringes styrket ind i fremtiden og skabe nye lokale jobs.

Arealanvendelse truer vores klima

I foråret 2019 udgav FN-organisationen IPBES (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) en mere end tusind sider lang rapport der konkluderer, at op mod én million arter er truet af udryddelse, og at mange af dem risikerer at være forsvundet inden for få årtier. Den primære årsag til, at den globale biodiversitet er under alvorligt pres, er, ifølge IPBES, ændringer i arealanvendelse. Dertil

BRN
Boulevarden 13
9000 Aalborg

Businessregionnorthdenmark.dk

CVR-NR. 36220406
EAN-NR: 5798 0037 51627

kommer, at strukturudviklingen på landet de sidste 100 år har taget fart og nye miljø- og klimaudfordringer kalder på omfattende greb, hvor landskabet indrettes intelligently så der igen skabes plads til naturen - uden at forringe vores landbrug, men derimod vise nye udviklingsveje.

Multifunktionel jordfordeling som katalysator for klima og udvikling i landdistrikterne

Udtagning eller omlægning af organiske lavbundsarealer løser udfordringer for klima, biodiversitet, vandmiljø og erhvervsudvikling på samme tid. Ofte er sådanne arealer forbundet med lav dyrkningsikkerhed og et lavt afkast for landmanden. I Danmark er landbruget vores største jordejer og netop derfor er landbruget også en af de vigtigste og mest centrale samarbejdspartnere, når det handler om at bruge vores jordarealer mere optimalt og imødekomme biodiversitets-, klima- og miljøudfordringer, herunder CO₂-udledning.

CO₂-tilbageholdelsen sikres mest omkostningseffektivt ved at hæve vandstanden på de jorde der i dag er dræned. Vi vil derfor gerne hjælpe landbrugserhvervet med at nå deres klimamål og løfte dem ud af disse sårbare jorde på en rimelig måde. Landbruget kan ved multifunktionel jordfordeling samtidig sikres dyrknings sikre højlandsjorde og bedre arrondering, begge dele noget der også understøtter en bedre driftsøkonomi i landbruget.

Der er allerede opmærksomhed på sagen, eksempelvis har Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Naturfredningsforening i et fælles udspil peget på en milliardinvestering i udtagning eller omlægning af op til 100.000 ha lavbundsarealer til gennemførelse af multifunktionel jordfordeling.

Nordjylland har optimale forhold for storskalaprojekter – løsning kan igangsættes i dag

I Nordjylland er der mange steder et stærkt samarbejde mellem landbrugets organisationer og de kommunale myndigheder. Et stærkt samarbejde er helt afgørende, når det drejer sig om nytænkning af, hvordan landskabet skal bruges i fremtiden. Forbedringerne af anvendelsen af det åbne land kræver tæt samarbejde mellem kommuner, landbrugsforeninger og jordfordelingsplanlæggere. Her har Nordjylland allerede solide erfaringer. To af vores kommuner var blandt de første demonstrationsprojekter i Realdanias Collective Impact gruppe om "Det åbne land som dobbelt ressource", som netop omhandler multifunktionel jordfordeling. Projekterne følges af forskningsteams og viser gode resultater. Erfaringerne herfra kan trækkes direkte ind i storskalaprojekter i Nordjylland.

Projekterne skal være et eksempel på, hvordan store komplekse samfundsudfordringer kan løses gennem lokalt engagement og høj faglighed. Storskalaprojekterne skal sikre en markant volumen samlet set, og at vi for alvor rykker på klimaindsatsen til gavn for vores kommende generationer. Vi ønsker at bidrage til, at der udpeges store områder, som bidrager på alle parametre, således at projekterne er helstøbte og integrerer alle følgende problemstillinger i vores jordanvendelse:

- Sikre store sammenhængende biodiversitetsområder
- Sikre rent drikkevand
- Samle landbrugsjord i rentable enheder og bedre rammevilkår for landbruget
- Omsætte kvælstof til gavn for vores vandmiljø
- Reducere klimagas
- Sikre vores byer mod oversvømmelser
- Skabe udvikling i vores landdistrikter
- Skabe store oplevelser for lokale borgere, sundhedsfremme og livsglæde
- Øge turismen

Nordjylland går gerne i front – og staten kan bidrage

Med denne henvendelse ønsker vi at tilkendegive, at vi som landsdel gerne står til rådighed som geografisk område for storskalaprojekter om multifunktionel jordfordeling. Vi har på mange områder stærke samarbejder på tværs af regionen og kommunegrænserne og har eksempelvis etableret samarbejdet *Natur på tværs af Nordjylland*, hvor vi blandt andet arbejder med udgangspunkt i Landbrug & Fødevarers og Danmarks Naturfredningsforenings fælles udspil "Fælles løsninger". Landbruget bakker op og ser store muligheder for selv at være medspiller og opnå forbedringer på ejendomsniveau, men også for at samarbejde om de store mål.

Vi er fra Nordjylland klar til at tage fat. Fra national side har vi brug for rammer der muliggør, at vi i fællesskab kan kickstarte indsatsen. Uden en om- og opprioritering på nationalt niveau, kommer vi ikke i mål. Der er behov for statslige midler til etablering af en natur- og klimafond til opkøb af puljejord, som kan indgå i en rullende jordfordelingsproces. For at sikre, at alle parter er medspillere i de komplekse processer, er der endvidere brug for midler til proces, compensation for værditab, deklarationer og tinglysning. Udover statslige midler er der også perspektiver i en samtænkning med EU's landdistriktsmidler, involvering af forsyningsselskaberne, omlægning af landbrugsstøtten, strategiske samarbejder med private virksomheder m.m.

Vi opfordrer jer til at indarbejde og muliggøre initiativet via de kommende forhandlinger om klima- og naturinitiativer, samt ikke mindst tilvejebringe det statslige bidrag på den kommende finanslov. Jordfordelingsfonden fra 2018 på 150 mio. kr. rækker ikke. Der skal afsættes midler i milliardklassen, men så kan vi til gengæld også rykke og opnå effekter i meget stor skala.

Vi har store ambitioner på området, og vi er indstillet på at lægge mange kræfter i indsatsen. Vi opfordrer Folketinget til være med. Dette er en sag, hvor vi kan arbejde sammen om bidrag til løsninger på nogle af de mest afgørende og højst prioriterede udfordringer, som optager os alle. Vi får mere for pengene og sikrer konkrete handlinger, der kan tjene mange formål på en gang - til gavn for naturen, landbruget, landdistrikterne og klimaet.

På vegne af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Venlig Hilsen

Mogens Christen Gade

Formand for Business Region North Denmark (BRN)

Ulla Astman

Næstformand BRN

Thomas Kastrup-Larsen

Næstformand BRN